

Torsdag 6 april 2006

P6_TA(2006)0137

Valet i Vitryssland

Europaparlamentets resolution om situationen i Vitryssland efter presidentvalet den 19 mars 2006

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om situationen i Vitryssland, särskilt resolutionen av den 16 februari 2006 ⁽¹⁾,
- med beaktande av resolutionen från Förenta staternas kongress av den 8 mars 2006 i vilken kongressen uttrycker stöd för de insatser som Republiken Vitrysslands befolkning gör för att upprätta en fullgod demokrati, rättsstatsprincipen och respekten för de mänskliga rättigheterna samt med kraft uppmanar Vitrysslands regering att genomföra ett fritt och rättvist presidentval den 19 mars 2006,
- med beaktande av den preliminära valanalys som kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR) vid Organisationen för säkerhet och samarbete (OSSE) i Europa gjorde 20 mars 2006,
- med beaktande av det uttalande om presidentvalet som EU:s höge representant för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken gjorde den 20 mars 2006,
- med beaktande av slutsatserna från rådets (allmänna frågor och yttre förbindelser) möte den 20 mars 2006,
- med beaktande av uttalandet från sin tillfälliga delegation för presidentvalet i Vitryssland den 20 mars 2006,
- med beaktande av artikel 103.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
  - A. Presidentvalet i Vitryssland ägde rum den 19 mars 2006.
  - B. President Lukasjenko utökade sin nya mandatperiod med hjälp av en konstitutionell folkomröstning som inte motsvarade internationell demokratisk standard och vars resultat inte erkänts av det internationella demokratiska samfundet.
  - C. De vitryska myndigheterna genomförde valet i en miljö präglad av rädsla. Upprepade gånger har de trakasserat och gripit kända oppositionsledare och medlemmar av student- och minoritetsorganisationer, däribland religiösa ledare, ledare för samfund, journalister, valrörelseaktivister och medlemmar av politiska partier som verkar för demokrati.
  - D. Valet ägde rum i ett klimat av isolering med skärpta kontroller vid de yttre gränserna och myndigheterna upphävde yttrandefriheten, åsiktsfriheten, mediernas frihet och demonstrationsfriheten både före och efter valet.
  - E. Förhandsröstningen sköttes utan insyn och statsanställda, äldre personer och studenter utsattes för ökande påtryckningar, trakasserier och hot om straff som att mista sitt jobb, förlora sin pension eller bli avstängd från universitetet.
  - F. Den valobservatörsgrupp från ODIHR som sändes till Vitryssland för att övervaka presidentvalet konstaterade att det inte uppfyllde internationella demokratiska normer. Europeiska rådet, Europarådet, Förenta staterna och de flesta övriga internationella organisationer och regeringar konstaterade också att valförloppet hade grundläggande brister.
  - G. Under fem dagar efter valet organiserade oppositionskrafterna fortsatta demonstrationer på torget i Minsk för att protestera mot valfusket, trots hoten från president Lukasjenko om att "vrida nacken av dem" som försökte tillskansa sig makten genom folkprotester efter att valutgången tillkännagivits och under hot om stränga straff – även dödsstraff – för dem som arresterats i samband med sådana protester.

⁽¹⁾ Antagna texter, P6_TA(2006)0066.

Torsdag 6 april 2006

- H. Tidigt på morgonen den 25 mars 2006 stormade polisen brutalt det tätläger som ungdomar och studenter satt upp i centrala Minsk och arresterade hundratals protesterande människor.
- I. Demonstranter, utländska sympatisörer och journalister som närvarade vid dessa manifestationer förtalas och ställs inför rätta utan tillbörlig rätt att försvara sig, med hänvisning till att de provocerat fram illegala manifestationer och vandalism. Den 27 mars 2006 avkunnade vitryska domstolar fängelsestraff på upp till femton dagar för de människor som arresterats för att de deltagit i en otillåten demonstration. Politiskt motiverade utredningar har inletts mot oppositionsledarna, inbegripet Aljaksandr Milinkevitj som är oppositionens huvudsakliga presidentkandidat.
1. Europaparlamentet fördömer med kraft det misslyckade presidentvalet i Vitryssland och poängterar att Lukasjenkos regim saknar all demokratisk legitimitet och fortfarande utgör Europas sista diktatur.
  2. Europaparlamentet kritiserar presidentvalet som inte motsvarade de krav som internationellt ställs på fria, rättvisa, jämbördiga och öppna val med ansvarsskyldighet. Följaktligen kan Lukasjenko inte anses vara Vitrysslands legitimt valda president, och det måste hållas ett nytt presidentval i överensstämmelse med internationell demokratisk standard.
  3. Europaparlamentet uttrycker sin solidaritet med Aljaksandr Milinkevitj, de förenade demokratiska krafterna och Aleksander Kozulin samt alla vitryssar som fortsätter att eftersträva ett oberoende, öppet och demokratiskt Vitryssland baserat på rättstatsprincipen.
  4. Europaparlamentet välkomnar de imponerande massdemonstrationerna mot valets odemokratiska och fingerade karaktär, vilka visar en längtan hos en stor del av samhället att återupprätta verkliga demokratiska rättigheter och politisk frihet i landet, något som tyder på en stor demokratisk potential i Vitryssland.
  5. Europaparlamentet fördömer med kraft det våld som utövats och de godtyckliga arresteringar som genomförts av den vitryska regimen mot de tusentals personer som samlade mod och protesterade mot fifflat kring presidentvalet samt de kränkningar som sker av det vitryska folkets grundläggande rättigheter.
  6. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, rådet och hela det internationella samfundet att öka sitt stöd för det vitryska folket och utöva starkare påtryckningar på den vitryska regimen för att denna skall upphöra med sitt diktatoriska förtryck av landets befolkning, omedelbart frisläppa alla dem som fängslats, upphäva alla domar mot fredliga demonstranter och anordna nya och demokratiska val så snart som möjligt.
  7. Europaparlamentet begär att regeringen i Vitryssland upphör med att slå och misshandla politiska fångar och genomför en öppen utredning av polisens och säkerhetsstyrkornas övervåld mot demonstranter.
  8. Europaparlamentet begär att myndigheterna i Vitryssland omedelbart offentliggör namnen på alla dem som arresterats och tillkännager var de befinner sig och vad de åtalas för. Parlamentet poängterar att myndigheterna i Vitryssland är skyldiga att tillgodose alla arresterade personers rätt att få tillgång till privata advokater, få träffa sina familjemedlemmar och få tillgång till information.
  9. Europaparlamentet kritiserar de vitryska myndigheterna för att ha vägrat vissa utländska journalister att resa in i Vitryssland för att övervaka valet.
  10. Europaparlamentet kritiserar de vitryska myndigheterna för att inte ha låtit delegationer från Europaparlamentet och nationella parlament i EU:s medlemsstater övervaka valet och för att ha utvisat observatörer från Danmark, Georgien, Tyskland, Ukraina och Polen samt OSSE.
  11. Europaparlamentet välkomnar rådets beslut att ta med president Lukasjenko i förteckningen över personer med viseringsförbud, men uppmanar rådet och kommissionen att utöka denna förteckning med företrädare för lokala, regionala, nationella och akademiska myndigheter i Vitryssland som varit inblandade i att kränka de vitryska medborgarnas mänskliga rättigheter och politiska friheter under och efter valrörelsen.

Torsdag 6 april 2006

12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och rådet att verka för att de vitryska myndigheternas tillgångar utomlands skall frysas, för restriktiva åtgärder mot företag som är direkt eller personligt kopplade till högre tjänstemän inom regimen och för frysning av president Lukasjenkos och hans närmaste rådgivares personliga tillgångar.
  13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och rådet att lägga fram förslag på hur man ytterligare kan utöva påtryckningar på Lukasjenkos regering i de internationella organisationerna och begär att man presenterar ett paket med konkreta, direkta och "smarta" kännbara sanktioner med allvarliga konsekvenser för dem som utövar förtrycket, utan att därmed förorsaka ytterligare lidande för medborgarna i Vitryssland.
  14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och rådet att se till att alla former av ekonomiskt stöd till Lukasjenkos regering styrs över till medborgarinitiativ, icke-statliga organisationer och små och medelstora företag som inte är kopplade till regeringen.
  15. Kommissionen uppmanas att se över sin politik för yttre åtgärder i förhållande till Vitryssland och att lägga fram förslag till hur demokratin, rättsstatsprincipen och de mänskliga rättigheterna kan främjas. Europaparlamentet poängterar att kommissionens svårigheter med att stödja det civila samhället i Vitryssland inför valet utgör ytterligare ett tecken på det brådskande behovet av att inrätta en effektiv ekonomisk och administrativ mekanism för främjande av demokratin.
  16. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och rådet att inrätta ett system för att underlätta viseringar för personer i civilsamhället i Vitryssland.
  17. Europaparlamentet uppmanar rådet och kommissionen att stödja oberoende journalister och förstärka TV, Internet, press, och radiosändningar till Vitryssland i syfte att hjälpa de vitryska medborgarna att få opartisk och korrekt information om sitt land och om världen.
  18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och rådet att finansiera ytterligare utbytesprogram på utbildningsområdet för unga människor i Vitryssland som tvingats lämna sina universitet av politiska skäl.
  19. Europaparlamentet är bestört över den ryska statsdumans och president Vladimir Putins positiva reaktioner på valförloppet i samband med presidentvalet i Vitryssland och valutgången. Parlamentet anser att effektiviteten i EU:s politik gentemot Vitryssland undergrävs av Moskva myndigheternas oansvariga attityd när dessa ger ett avgörande stöd till Europas sista diktatur. Parlamentet uppmanar rådet och kommissionen att brådskande ta upp frågan om Vitryssland med de ryska myndigheterna i syfte att definiera ett gemensamt ansvar för att åstadkomma konkreta demokratiska förändringar i detta land och stoppa det politiska förtrycket och människorättskränkningarna. Parlamentet anser att särskilda ansträngningar bör göras i detta syfte inom ramen för Europarådet och OSSE eftersom Ryssland, i likhet med EU:s medlemsstater, är medlem av båda dessa organisationer.
  20. Europaparlamentet uppmanar de medlemsstater som ingår i G8 att ta upp det aktuella läget i Vitryssland på dagordningen inför det förestående vårtoppmötet och att övertyga Ryssland att ändra sin ståndpunkt beträffande president Lukasjenko och hans regim och utnyttja sina nära kontakter med Vitryssland för att främja demokratin och politiska reformer i detta land.
  21. Europaparlamentet uppmanar Förenta nationerna, Europarådet och medlemsstaterna att inrätta en internationell kommission som skall utreda Jurij Zacharenkos, Viktor Gontjars, Anatolij Krasovskijs och Dmitry Zavadskis försvinnanden.
  22. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, medlemsstaternas parlament och regeringar, FN:s generalsekreterare, OSSE:s och Europarådets parlamentariska församlingar, Rysslands president och statsduma samt de vitryska myndigheterna.
-